

پروژه های موفق مهندسی ایران در جهان؛

تلاش قزاقستان برای دسترسی به بنادر جنوب ایران با کریدور شمال-جنوب

جمهوری قزاقستان چهارمین جمهوری در بین جمهوری های مستقل مشترک المنافع از لحاظ فراوانی جمعیت است. قزاقستان بزرگ ترین کشور محصور در خشکی در دنیاست و تراکم جمعیتی کمی دارد.

به گزارش خبرنگاران گروه صنعت و تجارت گزارش خبر-دریایی، جمهوری قزاقستان چهارمین جمهوری در بین جمهوری های مستقل مشترک المنافع از لحاظ فراوانی جمعیت است. قزاقستان بزرگ ترین کشور محصور در خشکی در دنیاست و تراکم جمعیتی کمی دارد. حدود ۷۰ درصد از مردم این کشور مسلمان هستند. این جمهوری ملیت های گوناگونی را در خود جای داده است. بر اساس آخرین سرشماری، جمعیت قزاقستان ۱۹ میلیون نفر است. قزاقستان همچنین با وسعت ۲.۷۱۷.۳۰۰ کیلومترمربع به عنوان هشتمین کشور جهان و دومین جمهوری از جمهوری های شوروی سابق به حساب می آید.

پایتخت آن «آلماتی» است که بزرگ ترین و پرجمعیت ترین شهر قزاقستان محسوب می شود، ولی چند سالی است که پایتخت آن به شهر «آستانه» انتقال یافته که در شمال کشور و در مناطق عمدتاً روس نشین قرار دارد. با این حال پایتخت فرهنگی قزاقستان همچنان شهر آلماتی است. شهر آستانه به عنوان پایتخت و شهرهای آلماتی، کاراگاندا، چیمکنت، سمی پالاتینسک، ترکستان و بندر آکتائو از مهمترین شهرهای این جمهوری هستند.

قزاقستان دارای اقتصاد زراعی و منابع معدنی غنی

کشور قزاقستان متشکل است از تپه های کم ارتفاع وسیعی در وسط آسیای میانه در غرب جلگه های مجاور دریای خزر، که کمتر از سطح دریا ارتفاع دارد. ارتفاعات شامل رشته تپه هایی در شمال و سلسله کوهستانی شامل تین شان در جنوب و شرق است. قله خان تنگری با ۶.۳۹۸ متر ارتفاع بلندترین نقطه ی این کشور است. کشور قزاقستان چندین دریاچه نمک دارد، از جمله دریاچه آرال که به دلیل استفاده بیش از اندازه از آب رودهای منتهی به آن، در حال کوچک شدن است. بیابان ها شامل صحرای قیزیل قوم در شمال کشور، قره قوم در مرکز و بارسوکی در شمال است. رود مهم این کشور سیر دریا نام دارد که ۳.۰۹۹ کیلومتر طول دارد.

اقتصاد این کشور تا حد زیادی به بخش کشاورزی متکی است. قزاقستان بیشترین تولید ناخالص داخلی و درآمد سرانه را در میان جمهوری های تازه استقلال یافته دارد و نیز از اعضای مهم «سازمان همکاری شانگهای» است. این کشور از لحاظ منابع زیرزمینی هم بسیار غنی است، از سال ۱۹۹۳ تاکنون بیش از ۴۰ میلیارد دلار سرمایه گذاری خارجی در این بخش انجام شده است. همچنین تخمین زده می شود که قزاقستان صاحب دومین منابع بزرگ در اورانیوم، کروم، روی و سرب و سومین در منگنز، چهارمین در مس و در مورد زغال سنگ، آهن و طلا نیز در بین ۱۰ کشور اول دنیا قرار می گیرد و همچنین یازدهمین منابع بزرگ هم در نفت و هم در گاز طبیعی را در اختیار دارد.

ساخت اولین تونل قزاقستان توسط متخصصان ایرانی

بخشی از نخستین تونل قزاقستان در گردنه «شاک پاک بابا» در ۶۰۰ کیلومتری شهر «آلماتی» توسط مهندسان ایرانی ساخته شده است، شرکت ایرانی «دنا رهساز» که از سال ۲۰۰۱ تاکنون بیش از ۱۰ پروژه راهسازی را به اتمام رسانده است، اولین تونل قزاقستان را احداث می کند.

در این رابطه «محمد ابوطالبی» مدیرعامل شرکت «دنا رهساز» و مشاور سابق وزیر حمل و نقل و ارتباطات قزاقستان اعلام کرد: «این تونل ۱۵۰۰ متری با عرض ۵.۱۳ متر و ارتفاع بیش از ۹ متر، ارمغانی دیگر از متخصصان ایرانی در جهت صدور خدمات فنی و مهندسی در قزاقستان است. بخشی از پروژه ی یادشده که قسمت مهمی از بزرگراه بین المللی «چین غربی» و «اروپای غربی» است، به طول ۴۰ کیلومتر در مسیر شهرهای «تاراز» و «چیمکنت» در جنوب قزاقستان و به ارزش ۱۰۰ میلیون دلار توسط این شرکت ایرانی اجرایی شده است.»

وی افزود: «طرح احداث تونل به دلیل نداشتن سابقه در قزاقستان، توسط مهندسان ایرانی ارائه شد که مورد استقبال مقامات قزاقستان قرار گرفت. این پروژه با ۱۷۰ متخصص از ایران و ۷۰۰ نیروی مجرب از قزاقستان اجرا شد.»

«مجتبی دمیرچی لو» سفیر سابق جمهوری اسلامی ایران در قزاقستان در بازدید از پروژه ی تونل و در دیدار با مهندسان ایرانی، اظهار داشت: «صدور خدمات فنی و مهندسی در قزاقستان به خصوص در زمینه ی راهسازی، نشان از توان بالای مهندسان ایرانی دارد که امیدواریم در دیگر بخش های فنی و مهندسی نیز، شرکت های مجرب ایرانی وارد این عرصه رقابت شوند.»

شرکت ایرانی «دنا رهساز» در قزاقستان اتوبان «آستانه» و «شوپنسک» و جاده های «آلماتی» و «بیشکک»، «قاراقاندا» و «آستانه»، «چیمکنت» و «ترکستان» و «آکتائو» و «قلز آرده» را احداث کرده است. این شرکت همچنین در ایران پنج دوره صادرکننده ی

نمونه شناخته شده و «نشان راهساز نمونه» را از رئیس جمهور قزاقستان دریافت کرده است.

توسعه ی شهری قزاقستان به دست مهندسان ایرانی

«علی اکبر جوکار» سفیر جمهوری اسلامی ایران در قزاقستان، چهارشنبه ۱ آذر ۱۴۰۲ به همراه «محسن فغانی» سرکنسول جمهوری اسلامی ایران در آلماتی با «مارات سلطان گازیف» استاندار آلماتی دیدار کردند. استاندار آلماتی ضمن اشاره به پروژه های جدید در شهر کنایف و آلماتی و کیفیت مصالح ساختمانی و خدمات فنی و مهندسی کشورمان، گفت: «پروژه های بزرگی برای توسعه ی شهر جدید کنایف داریم که یکی از آن ها پروژه معروف به «G۴ City» است. همچنین بین شهرهای آلماتی و کنایف هم قرار است شهر جدیدی تاسیس شود. از طرفی کشور شما {ایران} توانایی بسیار بالایی در بخش مصالح ساختمانی دارد که آماده هستیم واردات این محصولات را به استان آلماتی داشته باشیم.»

لازم به ذکر است، شهر جدید کنایف در ۸۰ کیلومتری شهر آلماتی واقع شده که طبق تصمیم دولت قزاقستان، مقرر شد تا سال ۲۰۴۷ یک پروژه بزرگ به نام «G۴ City» از ۴ بخش حمل و نقل و لجستیک، پزشکی، گردشگری و آموزش به ارزش ۳،۷ تریلیون تنگه اجرا شود.

در ادامه، سرکنسول جمهوری اسلامی ایران در آلماتی، اظهار کرد: «از یک ماه پیش دومین پرواز مستقیم بین تهران و آلماتی برقرار شده که می تواند نقش بسیار موثری را در توسعه ی گردشگری بین دو کشور ایفا کند.»

وی ضمن اشاره به ظرفیت های بالای گردشگری سلامت، در خصوص پذیرش بیماران قزاق از طرف مراکز درمان و پزشکی کشورمان اعلام آمادگی کرد.

محسن فغانی ضمن دعوت از طرف قزاق برای حضور در نمایشگاه های تخصصی که در کشورمان برگزار می شود، افزود: «در دو سال گذشته حداقل ۱۰ هیأت ایرانی که هر هیأت از ۵ تا ۸۰ نفر تشکیل شده بود، برای شرکت در نمایشگاه های بین المللی قزاقستان حضور داشته اند.»

تعامل مهندسی در حوزه صنایع غذایی

یک هیأت تجاری و بازرگانی از کشور قزاقستان اردیبهشت سال گذشته (۱۴۰۲) به منظور آشنایی با ظرفیت های صنعتی استان قزوین، از شرکت بیدستان به عنوان تولیدکننده ی اتانول، مواد غذایی، انواع سرکه و مواد غذایی بازدید کردند و با ظرفیت تولید مواد غذایی و الکل طبیعی در این شرکت آشنا شدند.

این هیأت تجاری و بازرگانی شامل مارات بویازوف معاون سازمان سرمایه گذاری خارجی کشور قزاقستان، بختیار سادابایف معاون بخش توسعه ی صادرات وزارت تجارت و تعدادی از فعالان اقتصادی و بازرگانی این کشور بودند، برای بررسی توانمندی های صنعتی، صادراتی و اجرای سرمایه گذاری مشترک، از شرکت بیدستان بازدید و برای اجرای طرح های سرمایه گذاری، با مدیران این واحد صنعتی گفت و گو و تبادل نظر کردند.

«مصطفی کریمی» مدیرعامل شرکت بیدستان نیز پس از بازدید هیأت تجاری قزاقستان از خط تولید و بسته بندی و انبارهای ذخیره ی مواد، در نشستی تخصصی اظهار داشت: «برای توسعه ی مناسبات تجاری آمادگی داریم فناوری، خدمات فنی و مهندسی و داشته های خود را به اشتراک بگذاریم و کار مشترکی را در قزاقستان اجرا کنیم. همچنین توانمندی و آمادگی لازم را داریم که در انتقال فناوری، پذیرش تقاضا و سفارش و صادرات محصول و تامین مواد اولیه و انتقال تجربیات به کشور قزاقستان، نهایت همکاری را انجام دهیم.»

کشاورزی، نقطه ی عطف صدور خدمات مهندسی به قزاقستان

سرمایه گذاری مشترک در حوزه ی خدمات فنی و مهندسی و کشاورزی، یکی از اولویت هایی است که در ارتباط با قزاقستان مطرح است. چراکه در گذشته تجربه ی خوبی در این بخش داشته ایم. تقویت سطح همکاری های مشترک با این کشور از اهداف اتاق مشترک ایران و قزاقستان است و در این راستا، طی گفت و گو با «امیرعابدی»، رئیس اتاق مشترک ایران و قزاقستان، فرصت های همکاری ایران و قزاقستان از کشت فراسرزمینی تا سرمایه گذاری در معادن این کشور و راه های بهره برداری بهینه از کریدور شمال و جنوب، تشریح شد.

«امیر عابدی، رئیس اتاق بازرگانی ایران و قزاقستان»، به جایگاه و موقعیت فعلی این کشور اشاره کرد و با نگاه به حدود ۳۰ سال که از استقلال قزاقستان می گذرد، گفت: «در این مدت، پیوستن قزاقستان به پیمان های منطقه ای مانند پیمان شانگهای، اتحادیه اوراسیا و معاهدات بین المللی مانند سازمان تجارت جهانی (WTO) محقق شد و این کشور توانست با یک رویه ی مطلوب سیاسی و اقتصادی، جایگاه خوبی در مناسبات بین المللی پیدا کند. این کشور در شاخص محیط کسب و کار رتبه ی ۲۵ را به خود اختصاص داده و در کنار کشورهای توسعه یافته قرار گرفته است.»

وی ادامه داد: «قزاقستان در مسیر جاده ی ابریشم و کریدور شمال و جنوب قرار گرفته است. همجواری با دریای کاسپین و پروژه ی «یک کمربند، یک جاده» نیز موقعیت مهمی برای قزاقستان به منظور ایفای نقش مهم تر در تبادلات منطقه ای ایجاد کرده است. قزاقستان از نظر ذخایر معدنی در دنیا موقعیت ویژه ای دارد. از نظر وسعت نیز نهمین کشور دنیاست، از نظر منابع طبیعی هم دارای موقعیت بسیار مناسبی است و سالیانه ۲۰ میلیون تن غلات تولید می کند که بیش از نیمی از این تولیدات مازاد نیاز داخلی است و صادر می شود.»

رئیس اتاق بازرگانی ایران و قزاقستان در ادامه، مسیر مشهد و سرخس، آنچه برون و بنادر دریای خزر را سه مسیر دسترسی ایران به قزاقستان برشمرد و تاکید کرد: «بالغ بر ۳۰۰ تا ۴۰۰ شرکت ایرانی در حوزه های فنی و مهندسی، معدن، کشاورزی و غیره در قزاقستان فعال بوده اند که به علت کرونا این فعالیت ها کاهش پیدا کرده است. به تازگی هم یک ایرانی موفق شد جایزه ی کارآفرین نمونه را از ریاست جمهوری قزاقستان دریافت کند. این کارآفرین نمونه با ۱۰ هزار هکتار زمین کشاورزی، زنجیره ی تامین روغن خوراکی از مزرعه تا تولید، بسته بندی و صادرات به کشورهای دیگر از

عابدی در بخش دیگری از سخنان خود، دسترسی به آب های آزاد از طریق ایران برای قزاقستان را، مهم ارزیابی کرد و افزود: «قزاقستان برای دستیابی به بنادر جنوبی ایران در خلیج فارس و دریای عمان از طریق کریدور شمال و جنوب اهمیت زیادی قائل است. این ارتباط از طریق ریلی و مسیر جاده ای از منطقه اینچه برون به ترکمنستان و قزاقستان برقرار می شود. ارتباط دریایی بین بنادر ایران و قزاقستان از طریق دریای خزر نیز میسر است. توسعه ی این راه گذر و ارتباط آن با بندر چابهار، تحول مهمی در تبادلات تجاری کشورهای منطقه «CIS» به ویژه قزاقستان و روسیه و از سوی دیگر چین و سایر بازارهای جهانی ایجاد خواهد کرد. این مسیر از نظر کاهش هزینه های حمل و نقل، امنیت، در دسترس بودن و کاهش مسافت نسبت به سایر مسیرها، موقعیت ممتازی دارد.»

همکاری معدنی ایران و قزاقستان

«فضل الله حیدری فرزانه» مدیر بین الملل ایمیدرو اردیبهشت سال جاری (۱۴۰۳) در نشست با اونتالاپ اوناالبایف سفیر قزاقستان در ایران، ضمن اعلام این مطلب با استناد به سند راهبردی ایران و قزاقستان، بر لزوم همکاری دو کشور در حوزه های معدنی تاکید کرد و گفت: «با توجه به نگاه مشترک معدنی و شباهت هایی که در زنجیره ی معدن مانند فولادسازی و صنایع پایین دست مس در دو کشور وجود دارد، دو کشور می توانند در زمینه ی تبادل مواد اولیه، همکاری مناسبی داشته باشند.»

وی با اشاره به پیشرفت های جمهوری اسلامی ایران در حوزه ی صنایع معدنی و توانمندی های نیروی انسانی متخصص در این حوزه، تاکید کرد: «جمهوری اسلامی ایران آمادگی همکاری همه جانبه در انتقال دانش فنی توسط متخصصان ایرانی به کشور قزاقستان را دارد. همچنین بعد از برگزاری جلسات فنی و تخصصی، تفاهم نامه هایی تنظیم شده و به امضاء روسای مجموعه های معدنی دو کشور خواهد رسید که بر اساس آن قراردادهای مختلفی بین دو کشور منعقد خواهد شد.»

در ادامه ی این جلسه، اونتالاپ اوناالبایف سفیر قزاقستان در ایران نیز، با ابراز علاقه مندی قزاق ها در گسترش روابط معدنی و صنعتی بین دو کشور، گفت: «توسعه ی روابط صنعتی و معدنی بین ایران و قزاقستان مورد توجه ما است و آمادگی داریم تا از ظرفیت های معدنی ایران در توسعه ی بخش معدن و صنایع معدنی قزاقستان استفاده کنیم. برگزاری جلسات تخصصی مرتبط با بخش معدن ادامه خواهد داشت و امیدواریم این همکاری و ظرفیت ها، زمینه ساز رشد معادن و صنایع معدنی دو کشور شود.»

معاون سابق نخست وزیر قزاقستان: تْجَار ایرانی می توانند در قزاقستان کارخانه تأسیس کنند

«محمد اشرف اکبری» رییس مرکز نوآوری و تبادلات تجاری ایران و قزاقستان، با بیان این که قزاقستان کشوری پهناور و دارای اراضی کشاورزی مناسب، غنی و پُر آب است، اظهار کرد: « قزاقستان از کشت فراسرزمینی ایران در آن کشور حمایت می کند و کشاورزان ایرانی که در این زمینه فعالیت داشته باشند، از یارانه های دولتی نهاده های کشاورزی بهره مند خواهند شد. در سال های گذشته شرکت هایی از ایران برای مکانیزه شدن کشت برنج به این کشور سفر کرده اند اما بعد از شیوع ویروس کرونا حضور این شرکت ها کم رنگ شد.»

همچنین «اسگار میرزا خمتوف»، معاون سابق نخست وزیر قزاقستان بر توسعه ی همکاری های دوجانبه در زمینه گوشت قرمز، محصولات دامی، حل و فصل مسائل قرنطینه ی دامی و دستیابی به راهکارهای جدید برای توسعه تجارت تاکید کرد و گفت: « کشور شما می تواند تجربیات خود را در زمینه خودکفایی در تولید محصولات کشاورزی به قزاقستان منتقل کند، ۱۵۰ هکتار از اراضی قزاقستان تحت پوشش این مراکز علمی هستند که می توان با جذب مهندسان ایرانی این ۱۵۰ هکتار را به روش علمی کشت و محصولاتش را به ایران صادر کرد.»

وی درباره ی واگذاری زمین به سرمایه گذاران ایرانی، بیان کرد: «ما برای واگذاری زمین به کشاورزان و سرمایه گذاران خارجی تا سال ۲۰۲۱ محدودیت داریم اما تْجَار ایرانی می توانند در این اراضی، کارخانه احداث و یا در این اراضی محصولات کشاورزی کشت کنند.»

با توجه به مطالب فوق، کشور قزاقستان به عنوان بزرگ ترین کشور محصور در خشکی جهان، نیازمند تعاملات کریدوری با کشورمان و ساخت راه ها و شهرهای پیشرفته و مدرن است. همچنین با توجه به شرایط مناسب زراعی در کشور قزاقستان، امکان کشاورزی فراسرزمینی ایرانیان و صدور خدمات فنی و مهندسی در این زمینه وجود دارد. علاوه بر آن، متخصصان ایرانی می توانند در خصوص استخراج منابع معدنی این کشور آسیای میانه، پروژه هایی با درآمد مطلوبی را اجرایی کنند، که این امور به تعاملات دیپلماتیک و تجاری دو کشور بستگی دارد.